

Institutionsreglen omfattede udgifter til førtidspension (om Vestre Landsrets dom af 10. juni 2026)

Med dommen slår Vestre Landsret fast, at institutionsreglen omfattede udgifter til førtidspension forud for ændringen af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, der trådte i kraft 1. januar 2024.

Dermed havde kommuner med anbragte førtidspensionister fra andre kommuner også før 1. januar 2024 ret til refusion for udgifterne til førtidspension efter institutionsreglen, hvis betingelserne i denne (eller tilsvarende) var opfyldt. Det havde således ikke betydning, at retten til refusion efter 6-årsreglen i § 9 c, stk. 8, var udløbet.

Dermed tilsidesættes Ankestyrelsens forståelse af retsstillingen fra 2019 og til dels også lovgivers udlægning af den hidtidige retsstilling i lovforslaget fra 2023. Der var med lovændringen – lettere oversat – tale om en præcisering af retsstillingen.

Det er væsentligt at understrege, at dommen alene vedrører retsstillingen *før* 1. januar 2024, idet lovgiver må antages at have gjort op med retsstillingen herefter. Der er dog fortsat usikkerhedsmomenter knyttet til forståelsen af dommen, herunder i relation til tolkningen af mulige udskudte krav, hvorfor vi foreløbigt anbefaler at afvente en eventuel anke til Højesteret (se nedenfor).

Størstedelen af kravene er som følge af forældelsesreglerne begrænset til en periode på 6 mdr. (fra juli 2023 til og med december 2023).

Vestre Landsrets dom blev anket den 24. juni 2026 og skal således behandles i Højesteret. Vi har endnu ikke informationer om den videre proces.

Case 1 (refusion):

- 2006: A Kommune tilkender førtidspension til Peter (opholder sig i A Kommune)
- 2009: Peter flytter til B Kommune
- 2023: Peter flytter (retur) til en ældrebolig i A Kommune efter reglerne om frit valg
- 2023-2024: B Kommune yder refusion, jf. § 9 c, stk. 5 (men ikke for udgifter til førtidspension)

Her kan A Kommune – med Vestre Landsrets udlægning af retsstillingen – rette et *refusionskrav* mod B kommune i relation til udgifterne til førtidspension, i det omfang der ikke er indtrådt forældelse. Det samme ville være tilfældet, hvis forholdet var omfattet af § 9 c, stk. 2, § 9 c, stk. 3, eller § 9 c, stk. 6.

Case 2 (tilbagesøgning og refusion):

- 2005: A Kommune anbringer Mette i B Kommune
- 2006: B Kommune tilkender førtidspension til Mette
- 2008: A Kommune anbringer Mette i C Kommune
- 2008-2022: C Kommune modtager refusion fra A Kommune for førtidspension
- 2023: C Kommune tilbagebetaler refusion for perioden fra 2021 til 2022 med henvisning til Ankestyrelsens udlægning af retsstillingen

Her kan C Kommunesom følge af dommen rette *både* et *tilbagesøgningskrav* (perioden fra 2021 til 2022) samt et *refusionskrav* (perioden 2023) mod A Kommune. Begge krav forudsætter, at der ikke er indtrådt forældelse.

Hvad er forskellen på et refusionskrav og et tilbagesøgningskrav?¹

Et refusionskrav følger af bestemmelserne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Forældelse i relation til et refusionskrav løber, fra "hjælpen er ydet", jf. lov om retssikkerhed og administration på det sociale område § 9 c, stk. 14.

Et tilbagesøgningskrav er derimod et formueretligt krav som følge af en fejlagtig udbetaling af et beløb. Forældelse i relation til et tilbagesøgningskrav løber fra tidspunktet for den fejlagtige udbetaling.

Hvilken periode er det relevant for?

Det vil – grundet forældelsesreglerne – være relevant at genbesøge perioden fra 1. juli 2023 til 31. december 2023.

Hvor lang en periode vedrører refusionskravene?

I skrivende stund ½ år (juli 2023 til og med december 2023), idet forældelse indtræder løbende.

Hvordan afbrydes forældelsen, hvis der er tale om et refusionskrav?

Forældelsen afbrydes ved at "rejse" refusionskravet. Det indebærer, at kravet skal være opgjort (som et beløb med henvisning til relevant lovbestemmelse) og fremsat (sendt til modtager).

Det følger af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område § 9 c, stk. 14. Se også principafgørelse R-2-08.

Hvordan afbrydes forældelsen, hvis der er tale om et tilbagesøgningskrav?

Forældelsen kan enten afbrydes ved at indgive stævning eller ved at indgå en suspensionsaftale med den kommune, der kan rettes et krav mod (vores anbefaling). Aftalen skal indeholde oplysning om, at parterne er enige om, at der ikke indtræder forældelse inden fx et bestemt tidspunkt.

Hvor lang tid skal suspensionen løbe?

Da sagen er anket til Højesteret, bør en suspensionsaftale løbe, til der er afsagt dom i sagen.

Hvordan forholder vi os til et modtaget krav?

Hvis I modtager et krav fra en anden kommune, bør I kvittere for modtagelsen heraf, men samtidig gøre opmærksom på, at sagen er anket til Højesteret, hvorfor jeres betaling afventer udfaldet heraf. I bør sikre jer, at afsenderkommunen ikke har varslet renteopkrævning eller lignende (eller gør dette senere).

Hvem kan jeg kontakte om forståelsen/rækkevidden af dommen?

BDO og Versus har indgået aftale om at stille en hotline til rådighed. Alle, der er tilmeldt Versus' nyhedsbrev om mellemkommunal refusion og/eller er brugere af Den Mellemkommunale Assistent (MKA), kan gøre brug af ordningen.

Kontaktoplysninger:

Bo Juul Jensen
Advokat (L)
T: 20850900
M: bjj@versusadvokat.dk

¹ Der kan i visse tilfælde være mulighed for at rejse et subrogationskrav, når der er flere end to kommuner involveret. I et sådant tilfælde, vil forældelse af kravet ske efter lov om retssikkerhed og administration på det sociale område § 9 c, stk. 13 (hvorefter kravet blot skal rejses for at afbryde forældelsen).